

Sygn. akt AUz 239/12

POSTANOWIENIE

Dnia 06 listopada 2012r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Grażyna Czyżak (spr.)

Sędziowie: SSA Bożena Grubba

SSA Iwona Krzeczowska-Lasoń

po rozpoznaniu w dniu 06 listopada 2012 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń

na skutek zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego - IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Włocławku z dnia 06 sierpnia 2012 r. w sprawie IV U 645/12

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi

Okręgowemu IV Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we

W. do rozpoznania.

Sygn. akt III AUz 239/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 czerwca 2012 r., po rozpoznaniu wniosku M. T. z dnia 26 kwietnia 2012 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. nie wyraził zgody na odstąpienie od żądania zwrotu należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia z funduszu chorobowego (zasilek chorobowy, macierzyński i porodowy) w kwocie 50.401,28 zł oraz odsetek w kwocie 71.518,82 zł (k. 269 akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła do Sądu Okręgowego we Włocławku IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych M. T. domagając się jej uchylenia i rozstrzygnięcia zgodnie z jej wnioskiem z dnia 26 kwietnia 2012 r. (k. 2-3 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 9-10 akt sprawy).

Postanowieniem z dnia 06 sierpnia 2012 r. w sprawie IV U 645/12 Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu we Włocławku Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (k. 12 akt sprawy).

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd I instancji przytoczył treść art. 477 § 1 i 2 k.p.c. oraz wskazał, że nie jest władny do rozpoznania odwołania M. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 27 czerwca 2012 r. Powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2008 r. w sprawie II UZP 7/07, publik. OSNP 2008, nr 13-14, poz. 197 podkreślił, iż przez termin zasiłek chorobowy należy rozumieć nie tylko sprawy o przyznanie (odmowę) zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego, wynikające z art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ale także sprawy o zwrot nienależnie pobranych świadczeń. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 200 § 1 i 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła M. T. wskazując, że wniosła odwołanie od decyzji ZUS/Oddział w O. z dnia 27 czerwca 2012 r. w przedmiocie odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z Funduszu Chorobowego, zaś Sąd I instancji błędnie przyjął, że przedmiotem rozpoznania jest kwestia zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Skarżąca zaznaczyła, że jest to jej kolejna sprawa o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia i poprzednie jej odwołanie było rozpoznawane przez Sąd Okręgowy we Włocławku w postępowaniu w sprawie IV U 1608/10.

W konkluzji zażalenia skarżąca wносиła o „pozytywne rozpatrzenie jej zażalenia”, przez co rozumieć należy wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu IV Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do rozpoznania (k. 19 akt sprawy).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie M. T. zasługiwało na uwzględnienie w sposób skutkujący uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy Sądowi Okręgowemu we Włocławku IV Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do rozpoznania.

Na wstępie wskazać należy, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (por. wyrok S.N. dnia 26 maja 2011 r. w sprawie II UK 360/10, publik. LEX nr 901610).

W niniejszej sprawie skarżąca wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 czerwca 2012 r. odmawiającej odstąpienia od żądania zwrotu należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia z Funduszu Chorobowego w kwocie 50.401,28 zł i odsetek w kwocie 71.518,82 zł.

Tym samym przedmiotem rozpoznania w sprawie IV U 645/12 jest kwestia spełnienia przez M. T., wynikających z treści art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm., nazywanej dalej ustawą systemową), przesłanek do odstąpienia przez organ rentowy od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego (por. komentarz do art. 66 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa Agnieszka Rzetecka-Gil Komentarz Oficyna 2009).

Niezasadnie zatem Sąd I instancji przyjął, że przedmiotem rozpoznania w sprawie IV U 645/12 jest kwestia zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego.

Powyższe błędne ustalenie skutkowało przyjęciem, że dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy IV U 645/12 nieodzowne jest badanie, wynikających z przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych

z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zm.), przesłanek ustalenia prawa do zasiłku chorobowego, macierzyńskiego i porodowego celem stwierdzenia, czy pobrane tytułem tych świadczeń kwoty stanowią nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu art. 84 ust. 2 ustawy systemowej, które podlegają zwrotowi.

Stosownie zaś do treści art. 477 (8) § 2 pkt 1 k.p.c. sprawy o zasiłek chorobowy, wyrównawczy, opiekuńczy, macierzyński, porodowy, pogrzebowy, rodzinny oraz o dodatki do zasiłku rodzinnego należą do właściwości sądów rejonowych.

Wobec powyższego zasadne jest przyjęcie, że sprawy o zwrot nienależnie pobranego zasiłku chorobowego, macierzyńskiego i porodowego również należą do właściwości rzeczowej sądów rejonowych (por. uchwała S.N. z dnia 19 lutego 2008 r. w sprawie II UZP 7/07, publik. LEX nr 342343).

Tymczasem w niniejszej sprawie przedmiotem analizy sądu ubezpieczeń społecznych winny być jedynie, wynikające z art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy systemowej, przesłanki odstąpienia od żądania zwrotu należności z tytułu nienależnie pobranych przez skarżącą świadczeń - zasiłku chorobowego, macierzyńskiego i porodowego, co nie wymaga badania przesłanek do ustalenia prawa do tych świadczeń.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że właściwość rzeczowa sądów ubezpieczeń społecznych stanowi odwrócenie zasady przewidzianej w art. 16 i 17 k.p.c., gdyż art. 477 (8) k.p.c. stwarza domniemanie właściwości rzeczowej sądu okręgowego, a właściwość sądu rejonowego jest wyjątkiem. Zakres właściwości tego sądu nie może być zatem poszerzany poza sprawy określone w § 2 tego przepisu. Także wykładnia tego przepisu nie pozwala na inne oznaczenie przedmiotu sprawy przekazanej sądowi rejonowemu, niż wynikający z jego treści (por. wyrok S.N. z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie II UK 273/08, publik. LEX nr 607384).

Ponieważ niniejsza sprawa o odstąpienie od zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego – zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i porodowego nie wymaga analizowania przesłanek do ustalenia prawa do tych świadczeń, a jedynie badania przesłanek z art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy systemowej, a zatem znajduje w tej sprawie zastosowanie domniemanie właściwości rzeczowej Sądu Okręgowego, wynikające z treści art. 477 (8) k.p.c.

Przepis art. 200 § 1 k.p.c. stanowi, że sąd, który stwierdzi swą niewłaściwość, przekaze sprawę sądowi właściwemu. Postanowienie sądu może zapaść na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie zaś z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed sądem drugiej instancji, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

Ponieważ Sąd Okręgowy jest właściwy do rozpoznania sprawy wszczętej wniesieniem odwołania M. T. od zaskarżonej decyzji organu rentowego z dnia 27 czerwca 2012 r., wydanej w przedmiocie wniosku skarżącej z dnia 26 kwietnia 2012 r. o odstąpienie od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego, a zatem sprawa ta podlega przekazaniu temu Sądowi celem jej rozpoznania.

Stosownie do treści art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. do postępowania toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu apelacyjnym.

W myśl natomiast art. 386 § 1 k.p.c. w razie uwzględnienia apelacji sąd drugiej instancji zmienia zaskarżony wyrok i orzeka co do istoty sprawy.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 200 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. orzekł, jak we wstępie.